Széky János

Ami tarthatatlan

PUBLICISZTIKA - ELSŐ OLDAL - LXVI. évfolyam, 29. szám, 2022. július 22.

Van ez a bizonyos „3,5 százalékos szabály”, más néven Chenoweth-szabály, amely szerint a békés tiltakozó mozgalmak olyankor győzik le (majdnem) biztosan a kormányzatot, ha egy csúcsponti eseményben a lakosság legalább 3,5 százaléka vesz részt. Magyarországon ez ma körülbelül háromszáznegyvenezer embert jelentene.

Nem vastörvény ez, csak szabály, van kivétel (ha nagyon erős egyeduralom masszív külső segítséget kap), és nem jelenti azt, hogy a változtatáshoz feltétlenül 3,5 százaléknak kell kimennie az utcára. A névadó, Erica Chenoweth amerikai politológus a szerzőtársával, Maria J. Stephan külügyminisztériumi tisztviselővel 323 ilyen konfliktus – az ő terminusukkal: kampány (átvitt vagy a szó szoros értelmében vett belső hadjárat) – adait elemezte végig az 1900 és 2006 közötti évekből. Tanulmányuknak az a legfőbb – a szerzőket is meglepő – felfedezése, hogy az erőszakmentes ellenállási kampányoknak sokkal (majdnem kétszer) nagyobb az esélyük a teljes vagy részleges sikerre, mint az erőszakosaknak: véres forradalmi kísérleteknek, gerillamozgalmaknak stb. (Erica Chenoweth and Maria J. Stephan: *Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict*. New York: Columbia University Press, 2011). A 3,5 százalékos határt Chenoweth már később, az adathalmaz utólagos elemzése során állapította meg.